

Med 3. udgave af *Klinisk Neuropsykiatri: Fra molekyle til sygdom* har Rosenberg og Videbech videreført og opdateret en lærebog, der både er populær og vellæst blandt medicinstuderende og kommende psykiatere. Men er den også relevant og læsevenlig for psykologer? Ja, i højeste grad, men nok mest, hvis man arbejder i den del af psykiatrien, hvor somatiske problemstillinger, udredning og diagnostik har en central rolle.

Bogens første del starter med en kort historisk gennemgang af neuropsykiatrien som fagfelt samt afgrænsning til andre discipliner, herunder neurologi, molekylærbiologi, kognitionsvidenskab og filosofi.

Anden del gennemgår centralnervesystemets struktur og funktion med fokus på sammenhængen med psykiske lidelser. Denne gennemgang danner en god og grundlæggende oversigt, før man begiver sig ud i de efterfølgende mere specifikke kliniske afsnit. Derefter følger en gennemgang af evolutionsteori og stressbegrebet i psykiatrien samt en diskussion af epigenetik, der i stigende grad bygger bro mellem gener og miljø, og peger på betydningen af det tætte samspil mellem mennesket og det omgivende samfund.

Det efterfølgende kapitel om genetik argumenterer for en stor arvelighed, når det gælder psykiske diagnoser, især for skizofreni og bipolar affektiv lidelse. Her kunne man godt have ønsket sig nogle referencer til forskere, der har kritiseret de gamle, klassiske tvillingestudier, især i lyset af forrige kapitel om epigenetik. Afslutningsvist lægges der op til en mere "genomisk" eller "personlig" medicin, dvs. målrettet psykofarmakologisk behandling på baggrund af genetisk påviselig respons, hvilket nok må siges at være medicinalindustriens drøm, men desværre ret langt fra dagens brug af psykofarmaka. Som læser bliver man nok en smule forført til at tro, at dette er lige om hjørnet.

Tredje del belyser udredning og diagnostik, herunder en gennemgang af neuropsykiatriske undersøgelser, klinisk psykometri, neuropsykologi og billeddannende metoder. Jeg har især været glad for den grundige gennemgang af neurologiske symptomer, hvilket fungerer godt som værktøj til en grov, indledende screening.

Del fire gennemgår behandling, herunder psykofarmakologi, ECT, stimulationsbehandling og psykokirurgi samt, hvad der omtales som neurovidenskabeligt baseret psykoterapi. Det sidste vidner lidt om bogens ihærdige forsøg på at samle alt inden for "neuro-paraplyen", hvilket også ses i kapitlet om skizofreni, hvor kognitiv terapi, familiebehandling og social færdighedstræning omtales som "neuropsykologisk behandling". Uanset, er det velkrevet og spændende læsning og dejligt at se i en bog, der ellers er meget biologisk orienteret, om end det nok er velkendt stof for psykologer, der arbejder med psykoterapi.

Bogens femte og sidste del gennemgår de mest hyppige psykiske lidelser, man ser i hospitalspsykiatrien, med fokus på neurovidenskabelige betragtninger og differentialdiagnostiske overvejelser. Dette er en af bogens mest klinisk anvendelige del og fungerer rigtigt godt som opslagsværk. Forfatterne beskriver kortfattet og overskueligt en række områder, man som psykolog ofte er mindre trænet i at fange, men som er vigtige at forholde sig til eller udelukke inden en psykisk diagnose stilles. Eksempler herpå kan være demens, delir og neurologiske sygdomme (apopleksi, parkinsons sygdom, encephalitis mv).

Dette er ikke en bog for dem, der søger inspiration til mere recoverybaserede, kontekstuelle eller mere holistiske tilgange til psykiatrien eller ønsker at orientere sig i nyere psykoterapeutiske og psykosociale interventioner ved psykisk lidelse. Det findes der heldigvis mange andre gode bøger til. Og det er hellere ikke forfatterens ærinde, hvilket de også selv eksplicit påpeger. *Klinisk Neuropsykologi* tager én bid af psykiatriens mangfoldige forståelsesrammer – den biomedicinske – for sig, hvilket afspejler forfatterens primære kliniske og forskningsmæssige interesse.

Som specialpsykolog, hvor stuegang, udredning og diagnostik er en vigtig del af mit arbejde, har jeg haft stor glæde af bogen, både ved differentialdiagnostiske overvejelser og som opslagsværk, for bedre at kunne gå i dialog og samarbejde med læger og psykiatere på afdelingen. Til dette formål vil jeg anbefale bogen.

Af Jens Einar Jansen, psykolog, specialist i psykoterapi, ph.d., specialpsykologkandidat i psykiatri
www.metacognition.dk

